

ГЭР БҮЛИЙН ХҮЧИРХИЙЛЭЛ ҮЙЛДЭХ ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖИЛ, ТҮҮНИЙ ҮР НӨЛӨӨГ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ЗАРИМ АСУУДАЛ

Д.Батбаяр
*ДХИС-ийн магистрант,
цагдаагийн ахмад*

Товчлол. Гэр бүлийн хүчирхийлэл нь хэн нэгэн хүний ганц нэгэн удаагийн, санамсаргүй, тохиолдлын зан үйл бус тодорхой зорилгод хүрэх үүднээс төлөвлөгдсөн ухамсарт үйлдэл төдийгүй бусдыг зовоон тарчлаах нэг хэлбэр юм.

Энэхүү өгүүлэлд гэр бүлийн хүчирхийллийн гэмт хэрэг, зөрчлийн өнөөгийн байдал, түүний шийдвэрлэлт, хүчирхийлэл үйлдэхэд нөлөөлж буй хүчин зүйл, дахин гарахаас урьдчилан сэргийлэх зарим арга замын талаар товч авч өгүүлсэн болно.

Түлхүүр. Гэр бүлийн хүчирхийлэл, бие сэтгэлийн хүчирхийлэл, сэтгэл зүйн дарамт

Үндсэн хэсэг. Гэр бүлийн хүчирхийлэл нь хүний эрхийн хамгийн том зөрчлийн нэг төдийгүй үүний хохирогч нь дийлэнхдээ хүүхэд, эмэгтэйчүүд болдог. НҮБын Эмэгтэйчүүдийн Байгууллагын мэдээлснээр дэлхий дээр 2019 онд 15-49 насны 243 сая охид, эмэгтэйчүүд нөхөр, хамтрагчийн зүгээс бэлгийн болон бие махбодын хүчирхийлэлд өртсөн байна.

Энэ талын мэдээлэл дутмаг, далд хэлбэртэй байдгаас гэр бүлийн болон бусад төрлийн хүчирхийллийн эсрэг хариу арга хэмжээ авахад бэрхшээлтэй тулгардаг, тухайлбал, хүчирхийлэлд өртөж буй эмэгтэйчүүдийн 40 хүрэхгүй хувь нь аливаа төрлийн тусламж хүсдэгээс 10 хүрэхгүй хувь нь цагдаад ханддаг байна.¹

Монгол Улс Үндсэн хуулинд “Эх орондоо хүмүүнлэг, иргэний ардчилсан нийгэм байгуулахад хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэж, иргэдийнхээ амар тайван аж төрөх нөхцөл бололцоог хангах явдал нь төрийн үүрэг мөн” гэж тунхагласан. Мөн Үндсэн хуулийн 16 дугаар зүйлийн 11 дэх хэсэгт “..., гэр бүлийн харилцаанд эрэгтэй, эмэгтэй тэгш эрхтэй. ... Гэр бүл, эх нялхас, хүүхдийн ашиг сонирхлыг төр хамгаална”² гэж тус тус заасан.

Нийгэмд эхнэрээ зодох, хүүхдийнхээ бие мах бодид гэмтэл учруулах зэргийг л хүчирхийлэл хэмээн үздэг, бусдыг нь тоодоггүй хэвшмэл ойлголт саяхныг хүртэл байсан. Гэр бүлийн хүчирхийлэл үнэн хэрэгтээ олон хэлбэрээр үйлдэгддэг аж. Тухайлбал, бие мах бодийн, эдийн засгийн, оюун санааны болон бэлгийн хүчирхийлэл зэрэг хэлбэрүүд байдаг.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн талаар манай орны эрдэмтэн, судлаачид багагүй судалсан байдаг. Тухайлбал, доктор (Ph.D) Г.Ганбаатар: “Ахуйн хүрээний гэх тодотголтой гэр бүлийн хүчирхийлэл нь нийгэмд шинээр гарч буй үзэгдэл биш ч, түүнийг “гэмт хэрэг” хэмээн үзэх хандлага ... харин шинэ тутам билээ”³ хэмээн тэмдэглэсэн байдаг.

Монгол Улс 2016 онд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх хууль баталж, 2017 оноос хэрэгжүүлж эхэлснээр энэ төрлийн гэмт хэрэг, зөрчлийн дуудлага, мэдээлэл ихсэж, илрүүлэлт, шийдвэрлэлт өсжээ. Гэвч гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчид дахин ийм зүйл болохгүй

¹ Гэр бүлийн хүчирхийлэл. Үндэсний статистикийн хороо, Цагдаагийн ерөнхий газрын хамтарсан судалгааны тайлан. 2020. 2 дахь тал

² Төрийн мэдээлэл. 1992. №1. Монгол Улсын Үндсэн хууль

³ Доктор (Ph.D) Г.Ганбаатар. Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй холбоотой үйлдсэн гэмт хэргийг мөрдөх арга зүйн тулгамдсан асуудал. Хууль зүйн докторын зэрэг горилсон бүтээл. УБ., 2016.

хэмээн найдаж, гэр бүлийн харилцаагаа бүтэн авч үлдэхийг хүсэх, үр хүүхдээ өнчрүүлэхгүй байх зэрэг шалтгаанаар ихэнх тохиолдолд хүчирхийлэлд өртөж буйгаа нууцалдаг.

Хүчирхийлэлд өртсөнөө нууж, тэвчсээр цаг хугацаа өнгөрөх тусам энэ төрлийн хэрэг улам бүр ноцтой болж, улмаар хохирогч амиа алдахад хүргэдэг нь тулгамдсан асуудал болоод байна.

Монгол Улс Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийг батлан, мөрдөж байгаагаас гадна Жендэрийн тэгш байдлыг хангах үндэсний хөтөлбөрт энэ чиглэлийн асуудлыг тусган өгч, хэрэгжүүлж байна. Түүнчлэн хүчирхийлэлд өртсөн иргэдэд тусламж, зөвлөгөө өгөх, хамгаалах байраар хангах зэрэг үйлчилгээ үзүүлж байна. Тухайлбал, НҮБ-ын Хүн амын сангийн дэмжлэгтэйгээр байгуулсан хохирогчдод үйлчилгээ үзүүлэх 15 нэг цэгийн үйлчилгээний төвөөс гадна дэмжлэг үзүүлэн хамгаалах 2 байр тогтмол үйл ажиллагаа явуулж байна.

Цагдаагийн алба нь гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд дүн шинжилгээ хийх, улс орны хийгээд дэлхий нийтийн өөрчлөлт шинэчлэлттэй уялдуулан эрх хэмжээ, ач холбогдлыг зөв тодорхойлох, эрэлт хэрэгцээг судлан тогтоох нь тулгамдсан асуудлын нэг юм. ЦЕГ-ын даргын 2019 оны А301 дүгээр тушаалаар Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх хэлтсийг шинээр байгуулсан. Хэлтсийн үндсэн зорилго нь гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох, иргэдийн эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэхэд чиглэгддэг.

Хууль хэрэгжиж эхэлснээр хүчирхийлэл нь гэмт хэрэг, зөрчил юм гэдэг зөв ойлголт нийгэмд бий болж байна. Мөн гэр бүлийн хүчирхийллийг цагдаагийн байгууллагад мэдээлэх ёстой, хүчирхийлэл үйлдэгчид хариуцлага ногдуулах ёстой юм байна гэдгийг мэддэг болсон. Өөрөөр хэлбэл, хохирогчид “Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас миний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учирч болзошгүй” гэдгийг маш сайн ойлгодог болоод байна.

Түүнчлэн цагдаагийн байгууллага холбогдох байгууллагуудтай хамтарч, урьдчилан сэргийлэх нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулж байна. Үүний үр дүнд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх хуулийн хэрэгжилт сайн байгаа гэж хэлж болно. Цоожтой хаалганы цаана үйлдэгддэг гэр бүлийн хүчирхийлэл даамжирч, хугацаа өнгөрөх тусам ноцтой болж байдаг. Тухайлбал, хүчирхийлэл үйлдэгч эцсийн аргаа хэрэглэх буюу хохирогчийн амь нас, эрүүл мэндэд халдах тохиолдол цөөнгүй гарсан байдаг.

Өнөөдөр цагдаагийн байгууллагын алба хаагчид гэр бүлийн хүчирхийллийн дуудлага, мэдээллийн дагуу очиж, аюулын зэргийн үнэлгээ хийж, улмаар хүчирхийлэл үйлдэгчийн үйлдлийг таслан зогсоох, зөрчлийг шалган шийдвэрлэх, шүүхэд материалыг шилжүүлэх гэх мэт хуульд заасан шат дараалсан арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

Цагдаагийн байгууллага хүчирхийлэлд өртсөн хохирогчийг ар гэр, хамаатан садных нь асран хамгаалалтад өгөхөөс гадна түр хамгаалах байраар үйлчлэх зэргээр аюулгүй байдлыг нь хангах зэргээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Цагдаагийн байгууллага гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Монгол Улсад гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл, НҮБ-ын Хүн амын сан, Жендерийн үндэсний хороо, Хүчирхийллийн эсрэг үндэсний төв, Статистикийн үндэсний хороо зэрэг олон төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран ажилладаг.

Мөн сүүлийн жилүүдэд иргэдийг соён гэгээрүүлэхэд чиглэсэн ухуулга, нөлөөллийн ажил хийж байна. Тодруулбал, Хүүхэд хамгааллын хуулийн хэрэгжилтэд зориулан “Хайрлая, хамгаалъя”, “Нэг хором” зэрэг аян зохион байгууллаа. Эдгээр арга хэмжээ нь ард иргэдийн эрх

зүйн боловсролыг дээшлүүлэх, гэмт хэрэг, зөрчлийн талаарх буруу хандлагыг өөрчлөх, хүчирхийлэлгүй нийгмийг төлөвшүүлэхэд нөлөөлж байна.

Нийслэлийн хэмжээнд гэр бүлийн хүчирхийллийн гэмт хэрэг 2019 онд 130 гарч байсан бол 2020 онд 65 гарч, 50 хувиар буурсан тоо мэдээ байна. Харин улсын хэмжээнд 2019 онд 207 гарсан бол 2020 онд 111 гарч, өмнөх оны мөн үеэс 96 буюу 46.4 хувиар буурчээ.⁴

График №1

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэргийн тоо буурсан хэдий ч үүний улмаас гарсан хохирол нэмэгдсэн, нөгөө талаас энэ төрлийн зөрчлийн тоо нэмэгдэж байгаа нь анхаарал хандуулах асуудал болохыг харуулж байна. Учир нь гэр бүлийн хүчирхийлэл нь далд явагдахын зэрэгцээ, давтагддаг, давтагдах бүрдээ шинж чанарын хувьд улам ноцтой болдог өвөрмөц шинж бүхий үйл явц юм. Нөгөөтээгүүр нийтийг хамарсан цар тахал дэгдсэн энэ цаг үед олон нийтийн дунд бухимдал стрессийн түвшин нэмэгдсэний улмаас гэр бүлийн хүчирхийлэл өсөх зүй тогтол манай улсад ч мөн илэрч байна.

2019 онд улсын хэмжээнд 31524 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн. Үүнээс 985 нь гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдсэн гэмт хэрэг эзэлж байна. Энэ нь 2018 оны мөн үетэй харьцуулахад гэр бүлийн хүчирхийллийн гэмт хэрэг 7.9 хувиар буурсан үзүүлэлттэй гарч байна.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн гэмт хэргийн 93.6 хувь нь хөнгөн, 6.4 хувь нь хүнд хэлбэрээр үйлдэгдсэн байна. Харин 50.2 хувь нь Улаанбаатарт, 49.8 хувь нь орон нутагт бүртгэгдсэн. Мөн цагдаагийн байгууллагын хэмжээнд өнгөрсөн онд 2.1 сая орчим зөрчил бүртгэгдсэний 8962 буюу 0.4 хувь нь гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн байдаг. Энэ хүрээнд зөрчил гаргасан 6400 хүнд баривчлах, шийтгэл ногдуулсан⁵ байна.

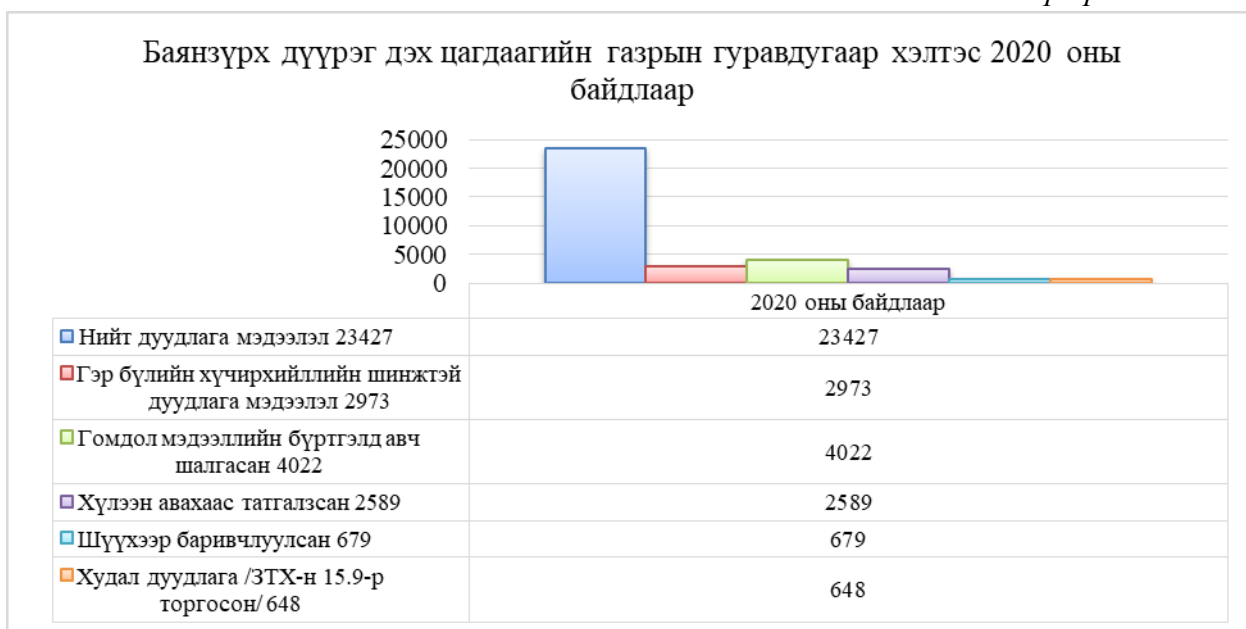
БЗД-ийн цагдаагийн 3-р хэлтсийн харьяалах нутаг дэвсгэрт 2020 онд иргэн, хуулийн этгээдээс нийт 23427 дуудлага, мэдээлэл бүртгэгдсэнээс хүүхэд гэр бүлийн хүчирхийллийн шинжтэй 2973 дуудлага мэдээлэл бүртгэгдэж, үүнээс 4022-г гомдол мэдээллийн бүртгэлд авч, эрх бүхий алба хаагчид зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулж, зөрчил үйлдсэн нь тогтоогдсон 679 иргэнд баривчлах шийтгэл оногдуулж, зөрчил үйлдэгдсэн нь тогтоогдоогүй 2589 гомдол мэдээллийг хүлээн авахаас татгалзаж шийдвэрлэсэн байна.

⁴<https://police.gov.mn/>. ЦЕГ-ын газрын 2020 оны статистик тоо мэдээ.

⁵ <https://police.gov.mn/a/5013>

Мөн иргэдээс дуудлага, мэдээллээ буцаасан, хэрэг бүртгэлтийн ажиллагааны явцад худал дуудлага мэдээлэл өгсөн болох нь тогтоогдсон 648 иргэнд Монгол Улсын Зөрчлийн тухай хуулийн 15.9 дэх хэсэгт заасны дагуу торгуулийн арга хэмжээ оногдуулсан байна.

График №2

Баянзүрх дүүрэг дэх цагдаагийн газрын гуравдугаар хэлтэст ирүүлсэн сүүлийн 3 жилийн дуудлага, мэдээлэл болон хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийллийн шинжтэй өргөдөл гомдлын судалгаанаас харахад хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийллийн шинжтэй нийт 11285 өргөдөл, гомдолд эрх бүхий албан тушаалтнууд хэрэг бүртгэлтийн ажиллагаа явуулснаас зөрчил үйлдэгдээгүй үндэслэлээр 6931 гомдол мэдээллийг хүлээн авахаас татгалзаж, хэрэг бүртгэлтийн ажиллагааны явцад зөрчил үйлдэгдсэн нь тогтоогдсон 2045 иргэнд харьяа дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхээр баривчлах шийтгэл оногдуулсан байна.

Харин 2351 иргэнийг цагдаагийн байгууллагад худал дуудлага мэдээлэл ирүүлсэн гэх үндэслэлээр Монгол Улсын Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу торгуулийн арга хэмжээ оногдуулж байна.

Хүснэгт №1

№	Огноо	ГБХ-н шинжтэй өргөдөл гомдол	Татгалзаж шийдвэрлэсэн	Баривчлуулсан	ЗТХ-н 15.9-р зүйлээр торгосон /худал дуудлага мэдээлэл өгсөн/
1	2018 он	3192	1918	606	830
2	2019 он	3448	2020	622	761
3	2020 он	4022	2589	679	648
4	2021 оны эхний 3 сар	623	404	138	112
Нийт		11285	6931	2045	2351

Дээрхи харьцуулсан судалгаанаас харахад хамгийн анхаарал татаж байгаа бидний анхаарлаа хандуулах зүйл бол худал дуудлага мэдээлэл өгсөн нэрийдлээр хүчирхийлэлд өртсөн хүүхэд, эмэгтэйчүүд ахуй амьдралаа бодсон, цаашид гэр бүлийн харилцаанд үүсэх сөрөг үр дагавараас үүсэхээс эмээж ахуйн хүрээнд үйлдэгдэж буй гэр бүлийн хүчирхийлэлээ нуун дарагдуулж байж болзошгүй гэх хардалтыг төрүүлж байна.

Цагдаагийн байгууллагад дуудлага мэдээлэл өгсөн хүүхэд эмэгтэйчүүд архи согтууруулах ундаа хэрэглэж хүчирхийлэл үйлдсэн нөхөр болон бусад гэр бүлийн гишүүдийнхээ гаргасан үйлдлийг нуун дарагдуулж, хүчирхийлэл үйлдсэн гэж мэдүүлснийхээ төлөө нөхөр нь болон хүчирхийлэл үйлдсэн этгээдийг шүүхээр 7-30 хоног баривчилгаанд явуулахаас айж түгших, эргээд хэсэг хугацааны дараа гарч ирээд улам хэрцгий догшин авирлах, чи намайг цагдаад барьж өгсөндөө гэж дарамт үүсэхээс айх зэрэг ирээдүйд үүсэх эрсдлээ тооцож, хүчирхийллийг нуун дарагдуулж, худал дуудлага мэдээлэл өгсөн болж, цагдаагийн алба хаагчдад өөрсдөө 50 нэгж буюу 50.000 төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээ авхуулж байгаа вий гэдэгт хардалт төрж байна.

Гэр бүлийн хүчирхийлэл гэдэгт оюун санааны, эдийн засгийн, бие мах бодийн болон бэлгийн гэсэн дөрвөн төрлийн хүчирхийлэл багтдаг. Үүнээс бие мах бодийн хүчирхийлэл манай улсад түгээмэл байдаг. Тодруулбал, 2019 оны байдлаар энэ төрлийн гэмт хэргийн 80 гаруй хувь нь бие мах бодийн хүчирхийлэлтэй холбоотойгоор үйлдэгдсэн байдаг. Мөн гэр бүлийн хүчирхийллийн 50 гаруй хувь нь согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэсэн үедээ үйлдсэн байдаг нь архи, согтууруулах ундаа нь хүчирхийлэл үйлдэхэд нөлөөлж байгаа гол хүчин зүйл гэж үзэж болохоор байна.

Гэр бүлийн хүчирхийлэл үүсэх суурь шалтгаан нь гэр бүлийн хамаарал бүхий хүмүүсийн хоорондын харилцаа. Тодруулбал, харилцаагаа буюу маргаанаа эерэг аргаар шийдэж чадаагүйгээс даамжирдаг. Улмаар үүнийгээ зохицуулж байгаа арга барил нь нэгнийгээ зодох, хохирол учруулах зэрэг байдаг. Тэгэхээр архи, согтууруулах ундаа хэрэглэж байгаа байдал, ядуурал, ажилгүйдэл зэрэг нь гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэхэд нөлөөлж байгаа хүчин зүйл болохоос шалтгаан биш юм.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн зөрчил өөрөө онцлог шинжтэй байдаг. Тухайлбал, Зөрчлийн тухай хуулийн 5.4⁶-д гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдсэн этгээдэд 7-30 хоног баривчлах шийтгэл ногдуулж, албадан сургалтад суулгахаар заасан байдаг. Үүнээс өөр торгох болон бусад шийтгэл байхгүй. Өөрөөр хэлбэл, зөвхөн баривчлах шийтгэлтэй учир нэлээн хатуу шийтгэлтэйд тооцогддог.

Цагдаагийн байгууллага Монгол Улсад Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл, НҮБ-ын Хүн амын сан зэрэг байгууллагатай хамтран 2020 оны 3 сарын 9-27-ныг хүртэл “Хайр өвтгөдөггүй” аян зохион байгуулсан байдаг. Тус арга хэмжээ нь гэр бүлийн хүчирхийлэл, түүний хор уршгийн талаарх иргэдийн мэдлэгийг дээшлүүлж, гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэгч болон хүчирхийлэлд өртөгчийн зан төлвийг өөрчлөх, хүчирхийллийг үл тэвчих нийгмийн хандлагыг төлөвшүүлэх, нуугдмал гэмт хэрэг, зөрчлийг илрүүлэх зорилготой явагдсан нь зохих үр дүнгээ өгсөн. Мөн энэхүү аяны хүрээнд хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг, сонирхлыг хамгаалах, зөрчигдсөн эрхийг сэргээхэд дэмжлэг үзүүлэхэд төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэхээр онцгой анхаарч ажилласан байна.

Гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөж байгаа хохирогчдын 90 орчим хувь нь өөрийн ах дүү, хамаатан садныхаа асрамж, халамжид үлддэг. Үлдсэн 10 гаруй хувь нь түр хамгаалах байр буюу нэг цэгийн үйлчилгээний төвөөр үйлчлүүлдэг. Өөрөөр хэлбэл, хохирогчийг түр хамгаалах байранд байлгана гэдэг нь хүчирхийлэгчээс хамгаалах арга хэмжээ авч байна гэсэн үг.

⁶ Төрийн мэдээлэл. 2017. №24. Зөрчлийн тухай хууль

Цагдаагийн байгууллага гэр бүлийн хүчирхийллийн дуудлага, мэдээллийг хамгийн багадаа тухайн өдөрт нь, удлаа гэхэд 3-5 хоногт шүүхэд шилжүүлж, зохих шийтгэлийг ногдуулдаг. Аюулгүй байдлын хамгаалалтыг ямар хугацаанд үргэлжлүүлэхийг аюулын зэргийн болон нөхцөл байдлын үнэлгээг харгалзан үзэж шийддэг. Мөн хохирогчийг зөвхөн цагдаагийн байгууллага хамгаалдаггүй. Тухайлбал, хорооны хамтарсан баг гэж байдаг. Энэ мэт цөөнгүй байгууллагатай хамтарч, нийгмийн халамжийн үйлчилгээ үзүүлэх зэргээр цогцоор нь шийдэхийг хичээдэг. Цагдаагийн байгууллага дангаараа гэр бүлийн хүчирхийллийн эсрэг ажиллана гэвэл хүн хүчээс эхлээд боломж бололцоо төдийлөн байхгүй, хүссэн үр дүнд хүрэхгүй бөгөөд үүнд төрийн болон төрийн бус байгууллагаас эхлээд бүх нийтийн хүчин оролцоо чухал үүрэгтэй байдаг.

Дэлхий даяар тархаад буй COVID 19 шинэ халдвараас сэргийлэхийн тулд улс орнууд тусгаарлах, хөл хорионы арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байгаатай зэрэгцэн гэр бүлийн хүчирхийллийн талаар мэдээлэх нь өсөж, тусламж үйлчилгээний хэрэгцээ нэмэгджээ. Учир нь хүчирхийлэл үйлдэгчтэй хүүхэд, эмэгтэйчүүдийг тусгаарлах байдлыг нэмэгдүүлж, тэдэнд тусалж чадах хүмүүс, боломжоос нь мөн холдуулж байна.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас тусламжийн утасны үйлчилгээ, хоргодох байраар хангах хэрэгцээ нэмэгдэж байгаа талаар Аргентин, Канад, Франц, Герман, Испани, Нэгдсэн Вант Улс, АНУ-ын засгийн газрын эрх баригчид, эмэгтэйчүүдийн эрхийн төлөө тэмцэгчид, иргэний нийгмийн байгууллагууд тайландаа тэмдэглэсэн байна.

Хөл хорио, тусгаарлалт нь аюулгүй байдал, эрүүл мэнд, мөнгөний түгшүүрээс үүдэлтэй хурцадмал байдлыг өдөөдөг. Тиймээс энэ арга нь хаалттай хаалгааны цаадах хүчирхийлэгчдийг хянах боломжийг сулруулж байна.

Үүнээс гадна COVID халдварын тархалтын улмаас эрүүл мэндийн байгууллагын яаралтай бэлэн байдлыг хангахад түр хоргодуулах байрыг нэмэлтээр ашиглах нь энэ чиглэлийн үйлчилгээ авах боломж, хүртээмжийг бууруулж байна.

Нөгөө талаараа өндөржүүлсэн байдлын үед ажил хийгээгүй иргэд ахуйн хүрээнд архиан согтуурах явдал нэмэгдэж байгаа нь гэр бүлийн хүчирхийлэл нэмэгдэх нэг хүчин зүйл болж байна.

Дүгнэлт. Дээрх нөхцөл байдлыг үндэслэн дүгнэхэд гэр бүлийн хүчирхийллийн зөрчил гаргасан иргэн баривчлах шийтгэл хүлээгээд гарч ирээд дахин хүчирхийлэл үйлдэх явдал улам бүр нэмэгдэх хандлагатай болж байгаа нь тулгамдсан асуудал болжээ. Түүнчлэн гэр бүлийн хүчирхийллийн талаар иргэдийн мэдээлэл өгөх явдал учир дутагдалтай, сэтгэлгээний зөв хандлага төлөвшиж чадахгүй байгаа нь энэ төрлийн гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэхэд сөргөөр нөлөөлж байна.

Манай улсын гэр бүлүүд эдийн засгийн боломж, бололцоо таагүй учраас ихэвчлэн өөрийн гэр оронгүй, тусалж дэмжих хүнгүй байдал нь хүчирхийлэлтэй эвлэрэхээс өөр аргагүй байгаа нь гэр бүлийн хүчирхийллийн золиос болдог байна.

Гэр бүлийн хүчирхийлэлд нь ихэнх нь боловсрол мэдлэггүйн улмаас ажилгүй гэртээ суудаг эмэгтэйчүүд өртөж байгаа учир ажилгүй эмэгтэйчүүдийг сургалтад хамруулж мэргэжил эзэмшүүлэх, цалинтай дадлагажуулах зэрэг үйл ажиллагаанд санаачлага гаргах нь зүйтэй байна.

Хохирогч эмэгтэйчүүдийн хувьд сургууль төгсөөд хүүхэд төрүүлээд гэртээ суудаг учир мэргэжлээрээ ажиллаагүй, ажлын туршлагагүй зэрэг нь сөргөөр нөлөөлдөг.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн зөрчил гаргасан тохиолдлыг дахин давтагдуулахгүй байх талаас нь үе шаттай, уялдаатай, олон талын оролцоог хангах, богино хугацаанд үр ашигтай байх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлага тулгарч байна.

Санал. Гэр бүлийн хүчирхийллийг бууруулах чиглэлээр дараах ажил, арга хэмжээг авч хэрэгжүүлбэл тодорхой үр дүнд хүрнэ гэж үзэж дараах саналыг дэвшүүлж байна. Үүнд:

1. Иргэдийн гэр бүлийн хүчирхийллийн тухай мэдээллийг цагдаагийн болон бусад холбогдох байгууллагад түргэн шуурхай хүргэх сэтгэлтгээний хандлагыг бий болгоход онцгой анхаарч, бага, хорооны нийгмийн ажилтнуудыг энэ ажилд дайчлан оролцуулах;
2. Олон нийтийн цахим мэдээллийн эх үүсвэр ашиглан өрх эр бүлийн халуун дулаан уур амьсгал, харилцааг дэмжих, стресс бууруулах арга замуудыг сурталчлах, эерэг хандлага нэмэгдүүлэх сургалтыг явуулж тогтмолжуулах;
3. Эрэгтэйчүүдийн зан үйл, амьдралын зөв хэв маягийг таниулах, сурталчлах, зан үйлд нөлөөлөх сургалтыг хорооны хэсэг тус бүрээр нь ээлж дараалан зохион байгуулж, эрчүүдийг бүрэн хамруулах;
4. Гэр бүлийн хүчирхийллийн зөрчил үйлдэж шийтгэгдээд давтан үйлдэж байгаа иргэдэд хүлээлгэх хариуцлагыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр тодорхой бодлого боловсруулж, холбогдох байгууллагад хүргүүлэх.